

กรณีศึกษาสาธารณรัฐสิงคโปร์
การวางแผนยุทธศาสตร์กับการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาชาติ :
หัวใจของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิญา เจริญฉ่ำ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สิงคโปร์ เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน มีพื้นที่เพียง 716 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรเพียง 5.5 ล้านคน แต่เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมมากที่สุด และยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน

สิงคโปร์ แยกตัวจากมาเลเซียและประกาศเป็นประเทศเอกราชในปี พ.ศ. 2508 โดยสถานการณ์ของประเทศในขณะนั้น ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศโลกที่ 3 หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประชาชนมีรายได้ต่อหัวเพียง 516.293 เหรียญสหรัฐ¹ ประเทศประสบปัญหาหลากหลายรูปแบบ อันเนื่องมาจากการขยายตัวของพื้นที่เมืองอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษแรก หลังการแยกตัว ปัญหาเหล่านี้ ประกอบด้วย

ปัญหา การว่างงานสูง ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และปัญหาน้ำท่วม

ในระยะเวลาเพียง 5 ทศวรรษ หลังการประกาศเอกราช สิงคโปร์สามารถก้าวข้ามปัญหา และพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การมีงานทำ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ประชากร รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแก้ปัญหามลพิษ การบริหารจัดการน้ำ ส่งผลให้สิงคโปร์สามารถก้าวจากกลุ่มประเทศโลกที่ 3 กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา สู่กลุ่มประเทศโลกที่ 1 กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และสามารถก้าวสู่การเป็นหนึ่งในประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงที่สุดในโลก โดยปัจจุบัน ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงถึง

¹ The World Bank : GDP per capita (current US\$)

61,766.818 เหรียญสหรัฐ² ประเทศมีโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม และระบบการจัดการทรัพยากรที่ดี มีระบบการบำบัดน้ำเสียและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ และนวัตกรรมอีกมากมาย ความสำเร็จของการพัฒนานี้ ส่งผลให้สิงคโปร์กลายเป็นประเทศต้นแบบในการพัฒนาประเทศ ซึ่งปัจจัยที่เอื้อให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการเอาชนะความท้าทายของประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศอย่างชัดเจน

สิงคโปร์ มีการกำหนด Overall long term vision ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศทุกมิติในภาพรวม ซึ่งการกำหนดนี้เกิดการจากมองไปข้างหน้า วิเคราะห์ คาดการณ์สถานการณ์ของโลกและของประเทศที่จะเกิดขึ้น และกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ประเทศเป็น สิ่งที่ต้องการให้ประเทศมี เมื่อกำหนดเป้าหมายแล้ว ทุกคนทุกภาคส่วนจะยึดถือเป้าหมายนี้เป็นสำคัญ และพยายามขับเคลื่อนงานเพื่อให้ถึงเป้าหมาย ผ่านการกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งใน

ระดับ The Concept Plan ซึ่งเป็นผังแนวคิดที่กำหนดทิศทางการพัฒนาในช่วงระยะเวลา 40 – 50 ปี ข้างหน้า โดยมีการทบทวนทุก 10 ปี และระดับ The Master Plan ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศระยะกลาง ในระยะเวลา 10 – 15 ปี ข้างหน้า เป้าหมายของแผนจะเป็นไปตาม The Concept Plan โดยมีการทบทวนทุก 5 ปี ทั้งนี้ในการทบทวนแผนทั้ง 2 ระดับ สิงคโปร์จะมีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ขณะนั้น และดำเนินการปรับประเด็นงานสำคัญและกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศไปข้างหน้า และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต

ทักษะที่จำเป็น และเป็น ปัจจัย ความสำเร็จของสิงคโปร์ในการวิเคราะห์ ปัญหา คาดการณ์อนาคต รวมทั้งกำหนด วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ คือ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ซึ่งทักษะนี้เป็นทักษะที่รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญและเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวเปิดงานของ นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ในงานเสวนา SUTD Ministerial Forum 2018 ภายใต้หัวข้อ Better Nation By Design ที่ระบุว่า กระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ประเทศ สิงคโปร์เปลี่ยนจากประเทศโลกที่ 3 ขึ้นมา

² International Monetary Fund : World Economic Outlook (April - 2018)

เป็นประเทศอันดับต้น ๆ ของโลก และ Design Thinking มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสิงคโปร์ รวมถึงจะทำให้สิงคโปร์ยังสามารถเป็นประเทศชั้นนำของโลกได้ต่อไป³

ประการที่ 2 การดำเนินงานแบบบูรณาการในทุกมิติ

การพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม การออกแบบนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น เป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกมิติ ซึ่งกระบวนการบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดนโยบายนี้ ส่งผลให้การพัฒนาประเทศในทุกมิติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตัวอย่าง การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย สิงคโปร์มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเคหะแห่งชาติ (Housing and Development Board – HDB) เพื่อดำเนินนโยบายด้านการเคหะของประเทศ โดยมีนโยบายในการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้มีมาตรฐานเพื่อรองรับการอยู่อาศัยที่มีคุณภาพของประชาชน ปัจจุบันสามารถสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ประชากรได้ถึงร้อยละ 85 ของประชากร ซึ่งนอกจากจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาการขาดแคลนที่

อยู่อาศัยแล้ว ยังมีบทบาทในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ดังนี้

ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต การที่ประชาชนย้ายที่อยู่จากชุมชนแออัด มาอยู่ในที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติที่มีระบบสุขาภิบาลตามหลักสุขอนามัย ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในด้านของสุขภาพ และสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย และนอกจากการสร้างที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานแล้ว HDB ยังมุ่งสร้างความเป็นชุมชน ด้วยการสร้างพื้นที่ส่วนกลางของชุมชน เพื่อให้ประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่เดียวกันมีการปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิด และมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมากขึ้น เช่น โครงการ Oasis Terraces – A New Generation Neighbourhood Center ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Punggol ซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนและเป็นที่ตั้งของสถานพยาบาล ศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์การค้า ร้านค้าปลีก สวนไม้ดอกไม้ประดับ ลานเด็กเล่น ยิมเนเซียมพื้นที่ การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อยู่ภายในอาคารเดียวกัน เพื่อให้เป็นพื้นที่ส่วนกลางของชุมชน สำหรับคนทุกวัย และทุกเชื้อชาติ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

ด้านการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างคนต่างเชื้อชาติ เนื่องจากสิงคโปร์ประกอบด้วยประชากรหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน จึงดำเนินนโยบายด้าน

³ SUTD Ministerial Forum 2018

ที่อยู่อาศัย เพื่อเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่เสริมสร้างความกลมเกลียวทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ด้วยการผสมผสานทางเชื้อชาติ นำชาวสิงคโปร์ เชื้อสายจีน มาเลย์ และอินเดีย เข้ามาอยู่อาศัยรวมกันภายในอาคารการเคหะแห่งชาติ เด็กต่างเชื้อชาติเรียนโรงเรียนเดียวกัน และคนต่างเชื้อชาติ ดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ ร่วมกันในพื้นที่ส่วนกลางของชุมชน และเรียนรู้ถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเดียวกัน⁴

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างที่อยู่อาศัยไม่ใช่เพียงเป็นการกระตุ้นการลงทุนด้านโครงสร้างของอาคารพักอาศัยเท่านั้น หากแต่การสร้างที่อยู่อาศัยในลักษณะของเมืองใหม่ ซึ่งต้องมีการลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคม ศูนย์การค้า ศูนย์อาหาร ศูนย์กีฬา อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งในด้านของการลงทุน การค้าวัสดุ และการสร้างงานให้แก่คนในชาติ

ด้านการอนุรักษ์และป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเคหะแห่งชาติได้จัดตั้งคณะทำงานด้านนวัตกรรมและการวิจัยทางสถาปัตยกรรม (Architecture Research

⁴ กนิษฐา จานเชื่อง. (2546). นโยบายการเคหะแห่งชาติกับการพัฒนาประเทศสิงคโปร์ (ค.ศ. 1960 – 2000) (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์.

and Innovation Group - ARIG) ขึ้นเพื่อออกแบบการก่อสร้างเมืองใหม่ที่มีสภาพแวดล้อมสำหรับการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน เรียกว่า “เมืองแห่งสิ่งแวดล้อม” (HDB Eco-Town) เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารการเคหะแห่งชาติที่คำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนอย่างสมดุล⁵

จากตัวอย่างการดำเนินนโยบายด้านการเคหะแห่งชาติจะพบได้ว่า ในการออกแบบที่อยู่อาศัยนั้น HDB และรัฐบาลไม่ได้มุ่งหวังเพียงการมีที่อยู่อาศัยเพียงพอต่อจำนวนประชากรเท่านั้น หากยังคำนึงถึงการให้ที่อยู่อาศัยสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศในทุกมิติ

ประการที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมาก โดยเฉพาะวัยเยาวชน ด้วยตระหนักว่าการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง การพัฒนาคนของสิงคโปร์มุ่งเน้นทั้งในมิติด้านการศึกษา/ ศักยภาพ และมิติด้านคุณลักษณะของคนสิงคโปร์

⁵ Housing and Development Board, Annual Report 2001/02

ในมิติด้านการศึกษา/ศกยภาพ
สิงคโปร์มีระบบการเรียนการสอนและการ
กระจายทรัพยากรด้านการศึกษาที่มี
มาตรฐานและทั่วถึงของภาครัฐ ซึ่งจุดเด่นที่
สำคัญของการศึกษาของสิงคโปร์มี 5
ประการ คือ 1) บุคลากรครูคุณภาพสูง 2)
การเรียนการสอน 2 ภาษา รัฐบาลสิงคโปร์
กำหนดให้การเรียนการสอนทุกวิชาเป็น
ภาษาอังกฤษ แต่นักเรียนทุกคนต้องเลือก
เรียนวิชาภาษาทางการของเชื้อชาติของตนด้วย
ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ได้กำหนดไว้ 3 ภาษา
ได้แก่ จีนแมนดาริน มาเลย์ หรือทมิฬ ทั้งนี้
ภาษาที่เลือกเรียนไม่จำเป็นต้องเป็นภาษาที่
ใช้จริงในครอบครัว 3) โอกาสทางการศึกษา
ที่เท่าเทียม 4) เทคโนโลยีการเรียนการสอนที่
ทันสมัย และ 5) ระบบการเรียนการสอนที่
ยืดหยุ่น สามารถถ่ายโอนนักเรียนระหว่าง
สายวิชา ซึฟ กับ สายสามัญ เพื่อเพิ่ม
ความกระตือรือร้นในการเรียน⁶

ในมิติด้านคุณลักษณะของคนสิงคโปร์
คนสิงคโปร์มีคุณลักษณะ (DNA Hard –
Coding) ที่ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาชาติ
ดังนี้ 1) รู้ผิดรู้ชอบ 2) เรียนรู้ตลอดชีวิต 3)

ทำงานเป็นทีม และ 4) รักษาดีซึ่งคุณลักษณะ
เหล่านี้ถูกปลูกฝังให้แก่ประชาชนตั้งแต่วัย
เด็กผ่านระบบการศึกษา เป็นการปลูกฝังให้
ประชาชนเป็นพลเมืองที่ดีตามแนวความคิดที่
รัฐบาลต้องการ ผ่านแบบเรียนที่อยู่ภายใต้
การควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ
โดยในระดับประถมศึกษา (อายุระหว่าง 5 -
11 ปี) มีเนื้อหาเกี่ยวกับพลเมืองและศีลธรรม
ศึกษา ซึ่งกำหนดเป็นหัวข้อบังคับ/ศึกษาเชิง
บูรณาการ และในระดับมัธยมศึกษา (อายุ
ระหว่าง 11 – 18 ปี) มีเนื้อหาเกี่ยวกับ
พลเมืองและจริยศึกษา ซึ่งกำหนดเป็นหัว
ข้อบังคับ/ศึกษาเชิงบูรณาการและเจาะจง
บางหัวเรื่อง⁷ นอกจากการพัฒนาคุณลักษณะ
ผ่านระบบการศึกษาแล้ว อีกหนึ่งสถาบันที่
สิงคโปร์ที่มีบทบาทในการขัดเกลาคน คือ
สถาบันครอบครัว ดังที่นายลี กวน ยู อดีต
นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวกล่าวสุนทรพจน์ต่อ
คณะผู้บริหารโรงเรียน ในวันที่ 29 สิงหาคม
1966 ซึ่งมีเนื้อความตอนหนึ่งว่า “สองปัจจัย
ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมชีวิตเยาวชนชาย
และหญิง คือบ้านและโรงเรียน” ซึ่งแสดงให้เห็น
การตระหนักถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยง
และความสำคัญของ “บ้าน” หรือครอบครัว

⁶ กระทรวงการต่างประเทศ, “การขับเคลื่อน
นวัตกรรมในต่างประเทศ : แนวทางการพัฒนาด้าน
การศึกษาของสิงคโปร์” | ข่าวสารจากต่างประเทศ
Thailand 4.0”

⁷ ศรีนุญ หมั่นทรัพย์. (2550). การศึกษาเพื่อสร้าง
พลเมือง : ฐานรากของการเมืองภาคพลเมือง.
สถาบันพระปกเกล้า, 6(2), 101-115.

กับ “โรงเรียน” หรือการศึกษาต่อการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์⁸ โดยแนวคิดในการพัฒนา
เมืองของสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการสร้าง
สภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อพัฒนาคน โดยเริ่มจาก
ในระดับบ้าน (House) สู่อำเภอ (Neighbourhood) และ
ระดับเมือง (Community) ทั้งนี้ การพัฒนาคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์จะประสบผลสำเร็จได้นั้น
จำเป็นต้องกำหนดคุณลักษณะเป้าหมาย
ที่ชัดเจน มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และ
เชื่อมโยงคุณลักษณะที่ต้องการกับ
ทิศทางการพัฒนาของประเทศ

ด้วยการพัฒนาคนทั้ง 2 มิติอย่าง
สมดุล ส่งผลให้คนสิงคโปร์มีคุณภาพ
มีคุณลักษณะ และมีศักยภาพ ที่จำเป็นต่อ
การพัฒนาประเทศท่ามกลางความ
เปลี่ยนแปลงในระดับโลก ดังที่นายลี เซียน ลุง
นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้เคยกล่าวในวัน
ชาติถึงความสำคัญของประเทศว่า
การเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ไม่ได้
เกิดจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
หรือการสร้างงานเท่านั้น แต่อยู่ที่การปรับตัว

ของประชากรต่อสถานการณ์การ
เปลี่ยนแปลงของโลก⁹

ข้อเสนอการพัฒนาระบบการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ
หน่วยงานราชการไทยในปัจจุบันขับเคลื่อน
โดยหน่วยงานหลัก ดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวง
มหาดไทย ซึ่งแต่ละกระทรวงมีแผนแม่บท
ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เฉพาะใน
ภารกิจหลักของตน และมุ่งขับเคลื่อนงาน
ตามภารกิจและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน
ตนเองเป็นหลัก ส่งผลให้กระบวนการพัฒนาคน
ขาดการบูรณาการในมิติต่าง ๆ เกิดปัญหา
ความซับซ้อน ขาดความเชื่อมโยง และขาด
ความต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อเสนอในการ
นำปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ
ของสิงคโปร์ทั้ง 3 ประการข้างต้น
เป็นต้นแบบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ของประเทศไทย ดังนี้

กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่ชัดเจน
โดยรัฐบาลและหน่วยงานราชการต้องร่วมกัน

⁸ นันทนุช อุดมละมุล, จากความมั่นคงสู่ความมั่ง
คั่ง: “บ้าน”กับการศึกษาสิงคโปร์. [ออนไลน์]

⁹ ณัฐพจน์ ยืนยง, ทรัพยากรบุคคลต้นทุน
ความสำเร็จของสิงคโปร์. [ออนไลน์]

เป็นเจ้าภาพในการวิเคราะห์และกำหนดทิศทาง เป้าหมายการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลาชัดเจน เพื่อจะได้สามารถกำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่มีความจำเป็นในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

การจัดตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีหัวหน้าส่วนราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ โดยมีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับชาติ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับชาติ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การปรับปรุงกฎหมาย หรือการให้ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

จัดทำเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับชาติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาคน เพื่อให้เกิดการบูรณาการตั้งแต่ในระดับนโยบาย การขับเคลื่อนงานของแต่ละหน่วยงาน แต่ละภารกิจงานเป็นไปในทิศทาง

เดียวกัน เกิดผลลัพธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน และลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ตามภารกิจของหน่วยงาน โดยเป้าหมายและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บท ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนระดับชาติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากภาคเอกชนมีศักยภาพทั้งด้านการเงิน ด้านทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนด้านการพัฒนาคนของประเทศ และภาคประชาชนเป็นภาคที่เป็นทรัพยากรสำคัญที่ต้องตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอการกำหนดนโยบาย และการขับเคลื่อนงานของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีบทบาทด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยมีภารกิจหลัก 3 มิติ ดังนี้ 1) การพัฒนาศักยภาพสตรี 2) การส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ และ 3) การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว ซึ่งการ

ดำเนินงานที่ผ่านมามีกิจกรรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมุ่งดำเนินงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับของการขับเคลื่อนงาน แต่ยังคงขาดการบูรณาการในระดับการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ ขาดการกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ และกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ส่งผลให้ทิศทางการพัฒนาสตรีและครอบครัว ไม่เอื้อต่อการพัฒนากลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ และการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ไม่เอื้อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสตรีและครอบครัว ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อเสนอในการนำปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ เป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนงาน โดยการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ในระดับการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนแม่บท และยุทธศาสตร์ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของทุกหน่วยงานมีเป้าหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และส่งผลให้ผลลัพธ์การดำเนินบรรลุประโยชน์ในการพัฒนาสูงสุด